

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยสำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ ส่งความเห็น
และคำโต้แย้งของนายใจ มุ่งพันธ์กลาง ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕
เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓
มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๔๖
หรือไม่

ข้อเท็จจริง สรุปว่า พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง
ผู้ร้อง เป็นจำเลย ในความผิดต่อพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ มาตรา ๔๕
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖
มาตรา ๑๑ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ ศาลแขวงสุรินทร์พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ
และมาตรา ๔๕ เป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ รวมจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๕,๒๐๐ บาท ให้รอลงโทษจำคุกไว้ ๑ ปี ผู้ร้อง
อุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าวต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้ลงโทษสถานเบา และได้แย้งว่าพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔
มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗
ขอให้ส่งข้อโต้แย้งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ส่วนมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โจทก์มิได้ขอให้ลงโทษจำเลย จึงไม่จำเป็นต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ นั้น ตามคำโต้แย้งหรือคำร้อง ผู้ร้องไม่ได้กล่าวอ้างรายละเอียดให้ชัดเจนว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด ในแต่ละมาตราตามที่กล่าวอ้างตามคำร้อง กรณีจึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเช่นเดียวกัน คงเหลือคำร้องในส่วนที่จะต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวตามฟ้องของโจทก์นั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จะใช้บังคับแก่คดีจึงให้หรือการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ฯ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งสำนักงานศาลยุติธรรมและกรมสรรพสามิตทราบเพื่อชี้แจง

กรมสรรพสามิตชี้แจง สรุปว่า กรมสรรพสามิตเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีสุรา ซึ่งวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีสुरาก็เพื่อควบคุมการบริโภคสุราให้อยู่ในปริมาณและคุณภาพที่รัฐกำหนด ซึ่งมีได้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในการบริหารราชการแผ่นดิน บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา ฯ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญในเรื่องการกระจายรายได้ว่าเป็นธรรมดาแต่อย่างใด

พิจารณาแล้ว ข้อโต้แย้งที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๔๖ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๔๖ ตามลำดับ ตามคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม

๒๕๔๘) จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก ตามคำร้องจึงยังคงเหลือประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม” ส่วนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี” วรรคสอง บัญญัติว่า “การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ดังนี้ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีจะต้องชี้แจงต่อรัฐสภาก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้รัฐธรรมนูญ ยังได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม กลุ่มครองผู้บริโภครวม และป้องกันการผูกขาด ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ซึ่งบัญญัติว่า “รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม กลุ่มครองผู้บริโภครวมและป้องกันการผูกขาด ...” และมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตาม มาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใด เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” ส่วนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ที่บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติให้ต้องปฏิบัติ โดยกรมสรรพสามิตเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขขอระเบียบว่าด้วยการออกใบอนุญาตเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับแนวทางนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ หาได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ แต่อย่างใดไม่

จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖

นายศักดิ์ เตชะชาญ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ